МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Випуск 7

Матеріали

Звітної науково-практичної конференції
“Теоретико-методологічні засади та соціальна практика модернізації України: політичні, юридичні, економічні та психологічні проблеми”
м. Київ, МАУП, 29 листопада 2018 р.

IV Всеукраїнської науково-практичної конференції
“Проблеми і перспективи соціально-економічного розвитку України в умовах європейської інтеграції”
м. Київ, МАУП, 14 листопада 2018 р.

Міжнародної наукової конференції
“Сучасні аспекти модернізації освіти в Україні: стан, проблеми, тенденції розвитку”
м. Київ, МАУП, 7 грудня 2018 р.

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2018

ББК 63.3(4УКР)я43
С76

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом (протокол № 10 від 31.10.18)

Редакційна колегія:
М. Н. Курко (голова), д-р юрид. наук, проф.;
Є. О. Романенко (заступник голови), д-р наук з держ. упр., проф.;
А. А. Ігнатченко (відповідальний редактор), канд. техн. наук;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
В. М. Воронін, д-р іст. наук;
М. Ф. Головатий, д-р політ. наук, проф.;
А. М. Кислий, д-р юрид. наук., проф.;
О. Л. Фещенко, канд. екон. наук, доц.;
Л. В. Янюк (виконавчий редактор)

Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.

Проблеми модернізації України : [зб. наук. пр.] / МАУП. — К.: ДП "Видавничий дім "Персонал", 2008 —

С76 Вип. 7: Матеріали. звітн. наук.-практ. конф. "Теоретико-методологічні засади та соціальна практика модернізації України: політичні, юридичні, економічні та психологічні проблеми", 29 листопада 2018 р.; IV Всеукр. наук.-практ. конф. "Проблеми і перспективи соціально-економічного розвитку України в умовах європейської інтеграції", 14 листопада 2018 р.; Міжнар. наук. конф. "Сучасні аспекти модернізації освіти в Україні: стан, проблеми, тенденції розвитку", 7 грудня 2018 р. / редкол. : М. Н. Курко (голова) [та ін.]. — 2018. — 372 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано тези учасників науково-практичних конференцій з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модернізації України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модернізаційних процесів.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2018
© ДП "Видавничий дім "Персонал", 2018

Кириченко Г. В.
Понятійно-категоріальний апарат у сфері формування іміджу органів державної влади *98*

ЮРИДИЧНІ ПИТАННЯ

Кислий А. М.
Шляхи підвищення професіоналізму працівників Національної поліції України як чинника ефективної правоохоронної діяльності *102*

Литвиненко В. І., Ношадха Сем
Участь України в міжнародно-правовій системі боротьби з корупцією у сфері спорту *104*

Юлдашев О. Х., Клюєва Є. М.
Адміністративно-правове регулювання водного транспорту України в умовах євроінтеграції *107*

Заросило В. О., Заросило В. В.
Окремі питання захисту прав людини в Україні *109*

Нікітченко В. В.
Проблеми реформування інституту адвокатури України *111*

Філь І. М.
Дискусії захисту дитячої моралі від пропаганди нетрадиційних сексуальних відносин засобами кримінального права *113*

Медвідь Ф. М.
Реформування публічного адміністрування національної безпеки України: європейський вимір *116*

Бортник В. А.
Механізм підвищення ефективності державного управління *119*

Веклич В. О.
До питання щодо потенціалу використання досвіду давньоримської держави при коригуванні державотворення в Україні *123*

Лісовська Ю. П.
Правові питання евтаназії в сучасній кіберінфраструктурі здоров'я людини та громадянина *126*

Миколаєць В. А.
Типові та зразкові справи як новий інститут адміністративного судочинства *130*

Шашкова-Журавель І. О.
Участь Міжнародної організації праці в системі захисту трудових прав домашніх працівників *133*

Міхатуліна О. М.
Механізм захисту прав споживачів *136*

Мельниченко Я. Б., Медвідь Ф.М., Курчина Т. О., Твердохліб А. І.
Шляхта як історико-культурний феномен *139*

Медвідь Ф. М., Чорна М. Ф., Медвідь А. М.
Політико-правова доктрина Мирослава Поповича *142*

В. О. ВЕКЛИЧ
канд. юрид. н., доц. каф. НН ІП МАУП

ДО ПИТАННЯ ЩОДО ПОТЕНЦІАЛУ ВИКОРИСТАННЯ ДОСВІДУ ДАВНЬОРИМСЬКОЇ ДЕРЖАВИ ПРИ КОРИГУВАННІ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ В УКРАЇНІ

Проблема державотворення в Україні, як і будь-якій іншій сучасній державі, набуває нагального характеру через дифузійність глобалізаційних процесів, а також факторний взаємовплив і причинно-наслідкові реакції стосовно суспільних відносини, які виступають у ролі об'єкта правового регулювання з боку держав на національному і наднаціональному рівнях. Відповідна проблематика на цей час не є належним чином дослідженою, що спричиняє потребу стосовно її глибшого розкриття на доктринальному рівні задля убезпечення вітчизняної державотворчої практики від системних дисбалансів, які досі виникають всупереч накопиченому історичному матеріалу, який належно не узагальнено.

При визначенні державотворення за поточного етапу опрацювання відповідної проблематики видається доречним взяти за основу визначення, яке напрацював С. Коник: "державотворення як управлінська категорія – це процес, спрямований на актуалізацію національної ідеї в галузі державного управління, вироблення та втілення ідеології державотворення, створення й становлення держави як системи відносин та її інститутів, що мають забезпечити життєздатність і розвиток держави" [1, *6*]. Так, з урахуванням наведеного, постає потреба щодо формулювання поняття державотворення як юридичної категорії з урахуванням його рис спеціального характеру. Тож, у розглядуваному випадку візьмемо за умовну основу наведене вище (при включенні ознак загального характеру): державотворення як юридична категорія – це процес, спрямований на актуалізацію національної ідеї в галузі державного будівництва, продукування і реалізації правової ідеології на національному рівні, створення й забезпечення довгострокового існування держави як системи відповідних інститутів та пов'язаних з ними суспільних відносин, що мають забезпечити життєздатність і розвиток соціального середовища, задля реалізації правових інтересів якого на національному рівні й було витворено відповідне державне утворення.

Відхід від чіткого дотримання принципів права у підсумку призводить до виникнення неправових тенденцій, що супроводжують державотворення і спричиняють деґрадацію держави через нівелювання її соціального призначення та інституційної мети. Суть: звернення держави на "саму себе" (сутнісно, – переспрямування її функцій на пріоритетне забезпечення індивідуальних інтересів обмеженого кола осіб, котрі безпосередньо контролюють державу чи превалюючої "партії"). Останнє суперечить поширеній за умов демократичної державності пріоретизації людини (або ж її прав та свобод у юридичній площині) як найвищої соціальної цінності.

В. Опанасюк зазначив: "наведемо суттєві чинники інституціалізації державної влади в Україні, які визначали й продовжують визначати тенденції державотворчого процесу. Перший з них – економічний. Другий суттєвий чинник становлення інститутів державної влади – національний характер українців" [2, *223–224*]. Контрастним є міркування Марка Тулія Ціцерона, котрий зазначив у контексті державотворчих процесів своєї країни, що зазнали впливу "шляхів мудрості": "обидва шляхи

були мудрістю, однак різниця між ними полягала в тому, що одні люди виховували природні начала настановами науками, а інші – установленнями й законами, але одна наша держава дала більше число якщо і не таких мудрих мужів (оскільки філософи витлумачують цю назву дуже обмежувально), то, без сумніву, людей гідних найвищої хвали, бо вони шанували повчання та відкриття мудреців" [3, *101*]. Ним було вказано і на об'єктивну обставину: "потрібна найбільша і неперевершена в природі мудрість, щоб створити державу, яка може бути довговічною" [3, *101*].

У контексті сучасних вітчизняних реалій при наявності зовнішнього комплексу загроз стосовно можливості існування нашої держави унаочнюється потреба щодо конкретизації інструментарію державотворення з урахуванням історичної ретроспективи, застосовної за вітчизняних реалій.

А. Черевко, котрий переважно опрацьовував проблематику демократизації нашої держави вказав на наступну обставину: "Законодавчо встановлені засоби спілкування громадянина з владою обмежені, вони не враховують інтереси груп громадянського суспільства, які відрізняються один від одного своїм ставленням до влади, очікуванням від неї, розумінням процесів державотворення, на які впливають різний соціальний статус, освіта, менталітет тощо" [4, *77*]. Контрастним щодо цього є узагальнення П. Лісовського: "організоване суспільство розумного порядку не допускає поляризації бідності та багатства, а формує стабільність і суспільну впевненість. Встановлено, що таке суспільство вибудовує духовний каркас мудрості на підставі історичної пам'яті, традицій, звичаїв українського народу, помножених на інноваційний досвід сучасної глобалізації" [5, *18*].

Цінність досвіду державотворення Давньоримської держави виражається передусім у наявності значного історичного матеріалу, який виник на основі довгострокового розвитку складної і порівняно високорозвиненої системи суспільних відносин, щодо яких було застосовано правове регулювання, яке на державному рівні піддавалося практичному коригуванню задля забезпечення оптимального розвитку суспільних відносин у довгостроковій перспективі. Наочною була також проблема зниження комунікації між умовними "сегментами" давньоримського суспільства, що у поєднанні з іншими факторами мало наслідком послаблення держави з її занепадом. Занепокоєння викликає подібність щодо внутрішніх соціальних процесів національного рівня, які мають наслідком циклічні революційні збурення у суспільстві, коли дотепер не враховується потреба щодо релевантного правового забезпечення при здійсненні державотворчої діяльності, яка реалізується пострадянськими псевдоелітами не лише в Україні, але й у інших подібних державах.

Отже, системне перетворення соціального середовища України є передумовою продукування суспільних відносин, що є безпечними для існування різних представників суспільства у цілому. Держава ж, виступаючи у якості інституційного інструменту щодо цього, вимагає налагодження державотворчої діяльності всупереч комуністичним ідеологемам, які слугували штампом щодо діяльності осіб, причетних до її реалізації протягом останніх десятиліть. Натомість досвід Стародавнього Риму у відповідній сфері є комплексним вираженням причинно-наслідкових зв'язків системного рівня.

Джерела

1. Коник С. М. Державотворення як управлінська категорія [Електронний ресурс] Державне управління: теорія та практика (електронне наукове фахове видання). 2012. № 2. URL: http://academy.gov.ua/ej/ej16/txts/12KSMDUK.pdf

2. Опанасюк В. Державотворчий процес в Україні: реалії сьогодення через досвід минулого // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. Редакційна колегія: І. Ф. Курас (голова); М. І. Михальченко (заступник голови) [та ін.]. К.; Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. П. Могили, 2005. – Вип. 7. – С. 221–229.
3. Ціцерон Марк Тулій. Про державу; Про закони; Про природу богів / пер. з латин. Володимир Литвинов. К.: Основи, 1998. – 476 с.
4. Черевко А. Еволюція наукових поглядів на державотворчі процеси та ступінь їх демократизації в сучасній вітчизняній теорії державного управління // Державне управління та місцеве самоврядування. 2016. Вип. 2. С. 67–78.
5. Лісовський П. М. Феноменологія мудрості: духовний капітал постсучасності (соціально-філософський аналіз): автореферат дис. ... докт. філософ. наук: 09.00.03 / Петро Миколайович Лісовський; наук. кер. В. Ф. Баранівський; М-во освіти і науки України; Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – Київ, 2016. – С.10. – 32 с.